

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare - IBA
București
Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

***Analiză de nevoi a persoanelor care doresc să
înființeze o afacere***

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare - IBA
București
Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

CUPRINS

- I. Context
- II. Obiectivele cercetării
- III. Cadru metodologic
- IV. Grupul țintă
- V. Tehnici de sondare utilizate
- VI. Rezultate și discuții ale analizei la nivel național
- VII. Concluzii

I. Context

În cursul lunii septembrie 2020, IBA – Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare București și Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București au realizat o cercetare monocentrică cu scopul:

- ❖ analizei profilului potențialilor antreprenori (studenți care doresc să demareze o afacere în scopul creării de noi locuri de muncă);
- ❖ identificării nevoilor și a percepției acestora cu privire la contextul general al demarării de afaceri în România.

Această cercetare de nevoi a stat la baza elaborării și depunerii de către IBA București și USAMV București a prezentului proiect în cadrul apelului „Student Innotech” finanțat prin POCU - Axa prioritară 6 – Educație și competențe, Obiectivul specific 6.13 Creșterea numărului absolvenților de învățământ terțiar universitar și non universitar care își găsesc un loc de muncă urmare a accesului la activități de învățare la un potențial loc de muncă/ cercetare/ inovare, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI.

Parteneriatul dintre IBA București și USAMV B reprezintă un cadru de colaborare între un institut de cercetare și o universitate în vederea contribuției în mod activ la creșterea ocupării la nivelul României în general și la nivelul regiunii vizate de proiect în particular prin îmbunătățirea abilităților antreprenoriale ale studenților interesați de a demara afaceri și sprijinirea acestora în înființarea de afaceri și crearea de locuri de muncă.

Rezultatele cercetării de nevoi fundamentează mecanismele de intervenție propuse prin prezentul proiect, astfel încât să fie direct calibrate pe nevoile grupurilor țintă vizate în vederea atingerii obiectivelor și generării unui impact real și de durată în domeniul antreprenoriatului la nivel național și regional.

IBA București și USAMV București își propun să valorifice datele obținute în urma acestei analize de nevoi pentru a formula propuneri și recomandări autorităților publice și organizațiilor private relevante pentru îmbunătățirea climatului antreprenorial pe dimensiunea dezvoltării durabile și incluziunii.

II. Obiectivele principale ale cercetării

- a) creionarea profilului potențialului antreprenor la nivel național și particularizarea acestuia la nivel regional,
- b) analiza percepției potențialilor antreprenori cu privire la contextul demarării unei afaceri,
- c) identificarea nevoilor potențialilor antreprenori în vederea demarării unei afaceri.

În vederea atingerii acestor obiective, s-a optat pentru o cercetare de tip mixt, cu itemi cantitativi și calitativi, cu un design metodologic cross-secțional (non-experimental).

III. Cadru metodologic

În cadrul cercetării am utilizat un instrument de autoevaluare compus din 16 itemi, care se grupează în jurul dimensiunilor măsurate (profilul respondenților, percepția asupra contextului general al demarării de afaceri și nevoile și inițiativele antreprenoriale ale acestora).

Exemple de itemi care au targetat profilul participanților la cercetare sunt: „*În ce categorie de vârstă vă încadrați?*”; „*Care este zona de domiciliu?*”.

Pentru a analiza percepțiile respondenților față de contextul demarării de afaceri am folosit itemi precum: „*În ce măsură considerați că, în România, inițiativele antreprenoriale au șanse de reușită??*”; „*Ce factor v-ar determina să demarați o afacere?*”.

Itemii chestionarului sunt micști, alternând **întrebările deschise** („*Ce elemente considerați că sunt importante pentru ca o idee de afacere să se transforme într-o afacere?*”) cu cele **închise** („*Aveți în vedere demararea unei afaceri?*”).

Chestionarul cuprinde atât **itemi cu alegere unică** („*Ce factor v-ar determina să demarați o afacere?*”), cât și itemi **cu scorare pe scala Likert** („*În ce măsură considerați că, în România, inițiativele antreprenoriale au șanse de reușită?*”). Niciun item nu necesită scorare inversă.

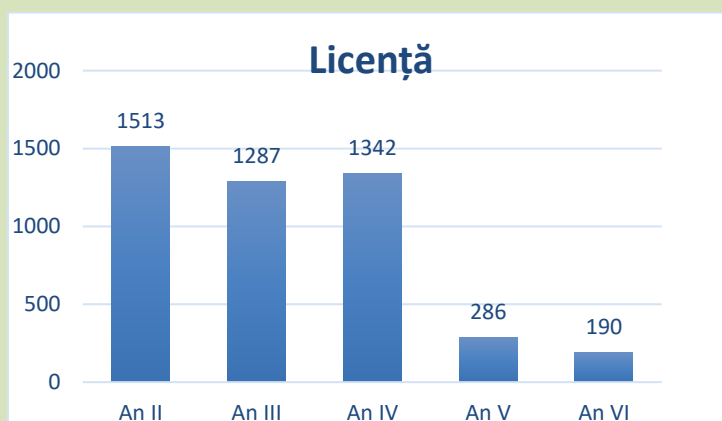
IV. Grupul țintă

Cercetarea se adresează studenților, analiza statistică fiind realizată pe populația de studenți înregistrați la USAMV București. Scopul este de a avea date statistice relevante despre profilul studenților care pot constitui grupul țintă al proiectului.

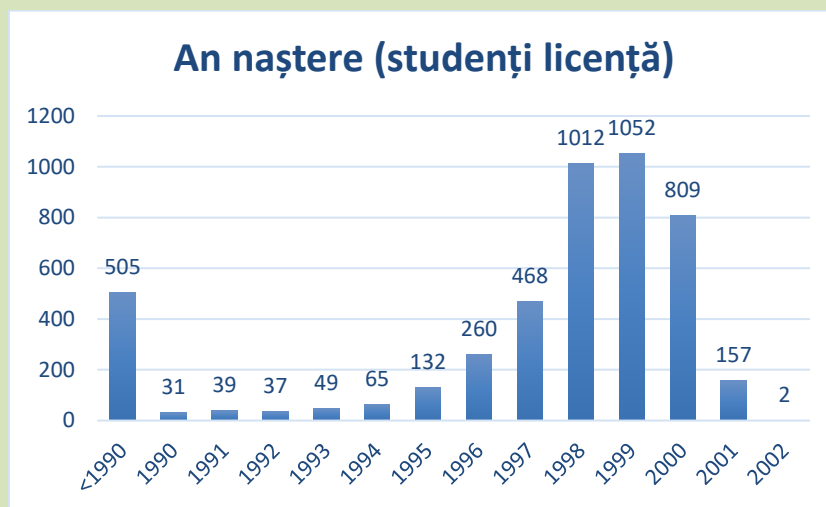
Astfel, la nivel de licență, în anii II-VI sunt înregistrați 4618 studenți dintre care:

- anul II - înregistrează cea mai mare populație, respectiv 32,76% din totalul studenților;
- în anul III se observă o scădere cu 4,89% față de anul II, procentul din totalul populației fiind de 27,87%;
- în anul IV se reia trendul ascendent cu o înregistrare de 29,06% din totalul studenților;
- în anul V se înregistrează un nivel procentual de 6,19% din totalul studenților;
- In anul VI se observă un quantum procentual de 4,11% din totalul grupului țintă.

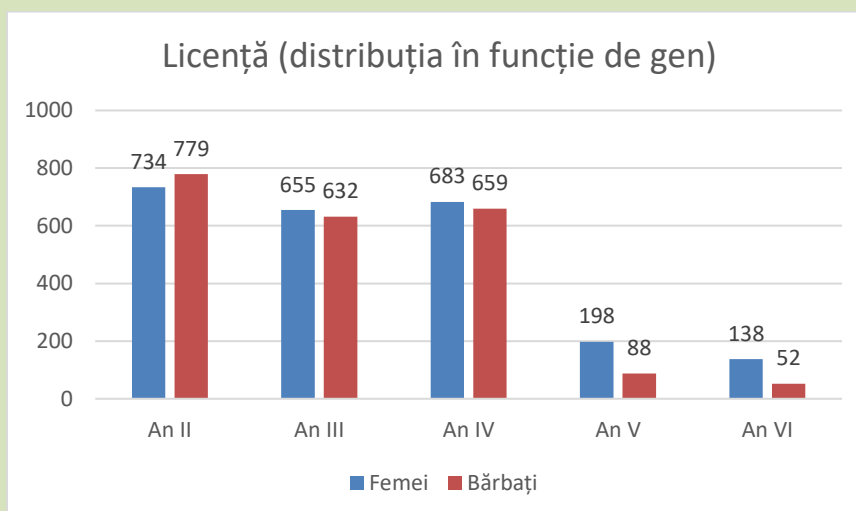
Licență

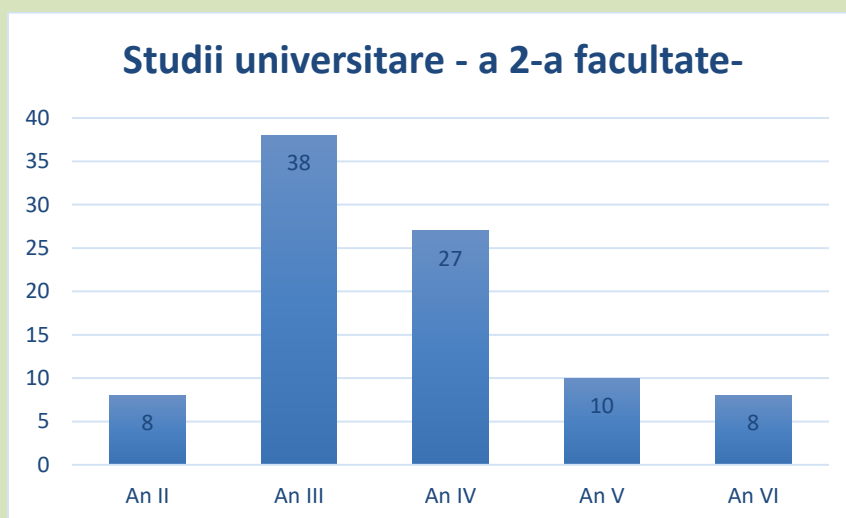
La nivel de licență, studenții înregistrați se încadrează în categoria de vârstă între 18 și 30 de ani, cu ponderile cele mai importante înregistrate la 22,80% pentru 21 de ani, 21,94% pentru 22 de ani, respectiv 17,54% pentru categoria de vârstă de 20 de ani.

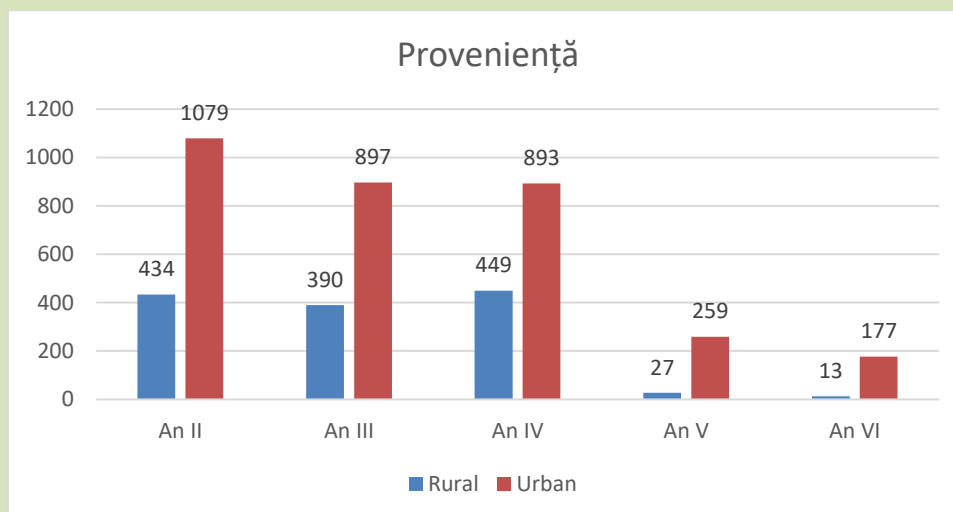
Pentru același studiu efectuat pe grupul țintă care urmează ciclul de licență, se înregistrează un total de 4618 de studenți, dintre care 2408 femei și 2210 bărbați.

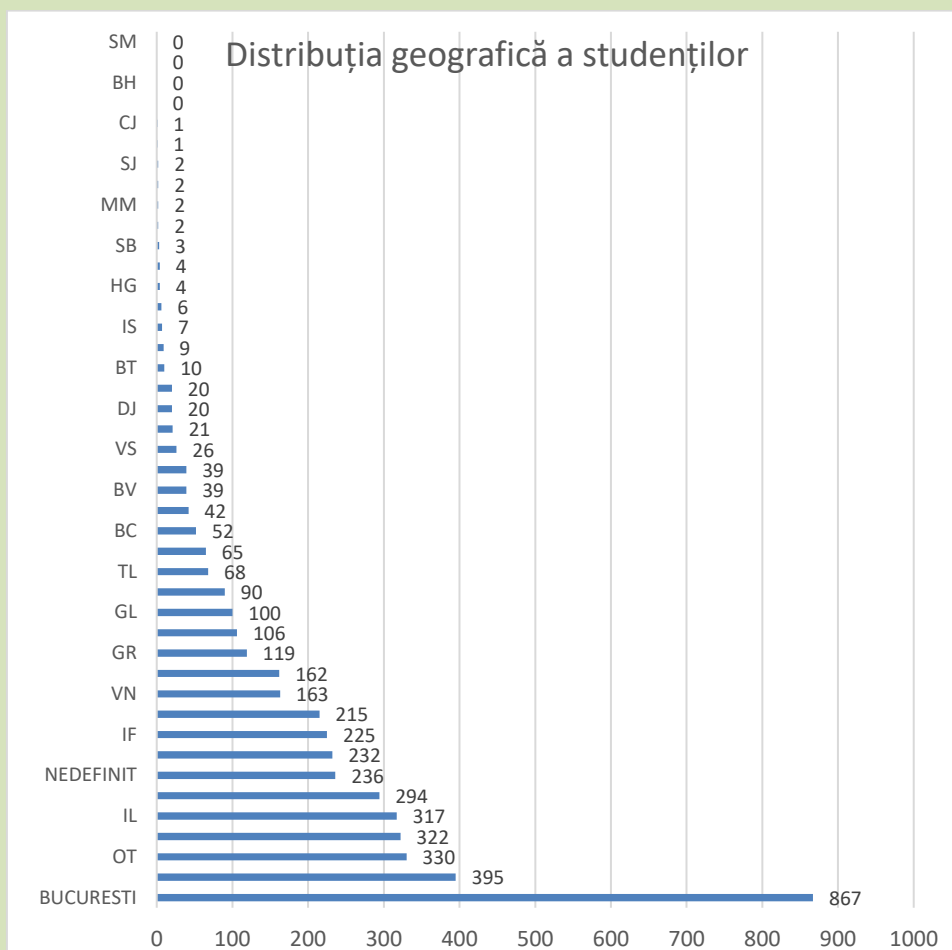
Un indicator al motivației de învățare continuă îl reprezintă procentul înregistrat la nivelul studenților care sunt la a 2a facultate. In acest sens, se observă că cei mai mulți dintre studenții care urmează a 2a facultate sunt înregistrați în anul III și IV, cu 38 respectiv 27 de studenți, urmați de anul V cu 10 studenți, anii II și VI fiind la egalitate, cu 8 studenți/ an.

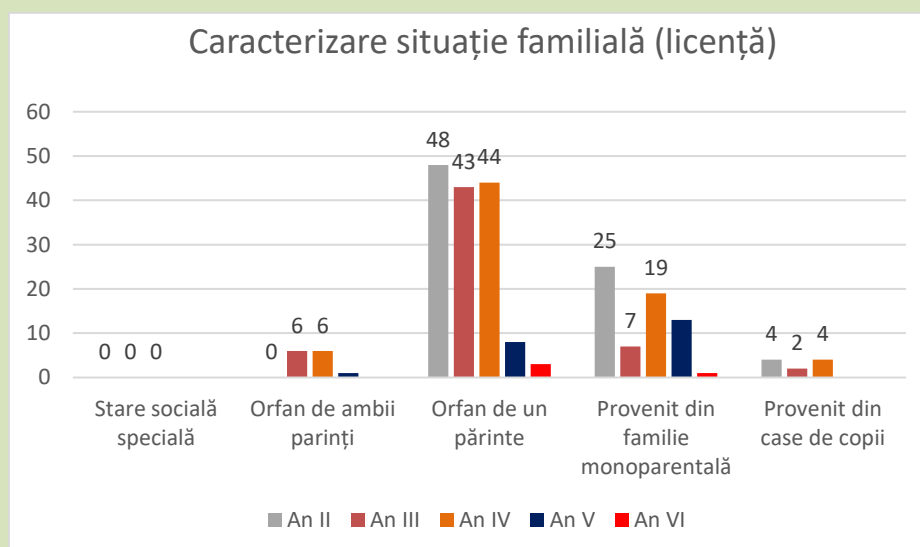
În funcție de mediul din care provin, din totalul de 4618 de studenți s-au înregistrat 1313 din mediul rural și 3305 din mediul urban, cei din mediul rural fiind aproximativ jumătate din numărul studenților înregistrați din mediul urban în anii de studiu II, III și IV, în timp ce în anii V și VI mediul urban depășește de aproximativ de 10 ori mediul rural.

Analizând distribuția geografică a studenților din grupul țintă, se observă că 18,77% din total sunt din București, urmați de Călărași, Olt și Prahova.

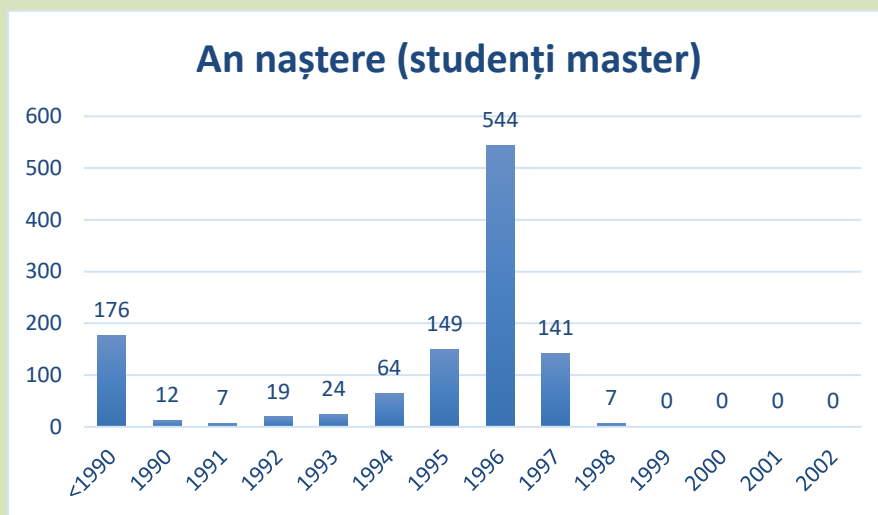

În ceea ce privește grupurile vulnerabile, grupul țintă se încadrează preponderent în categoriile “orfan de un părinte” și “provenit dintr-o familie monoparentală”.

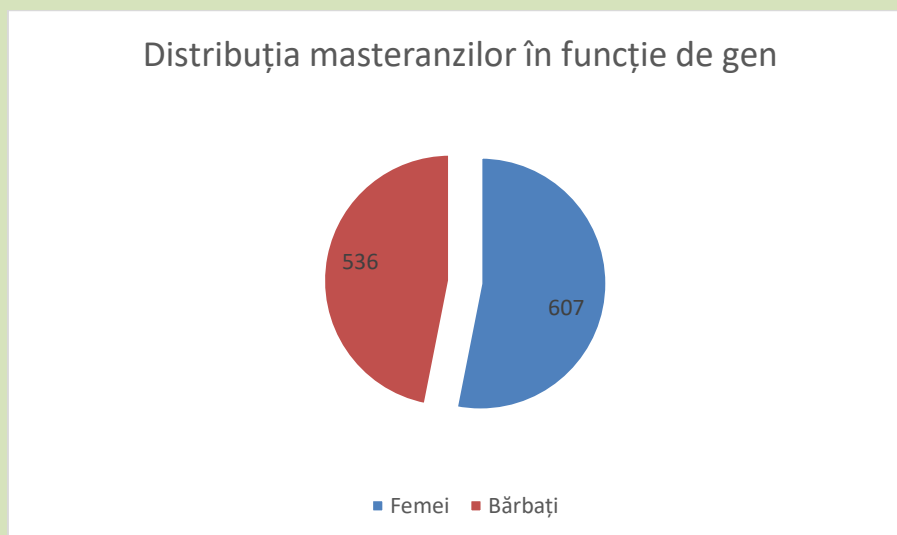

Masterat

Conform studiului efectuat pe grupul țintă format din 1143 studenți la master, distribuția în funcție de vârstă arată că 47,59% dintre studenții înregistrați sunt din categoria de vârstă de 24 ani, 15,40% au peste 30 de ani, urmați îndeaproape de grupele de vârstă 25, respectiv 23 de ani.

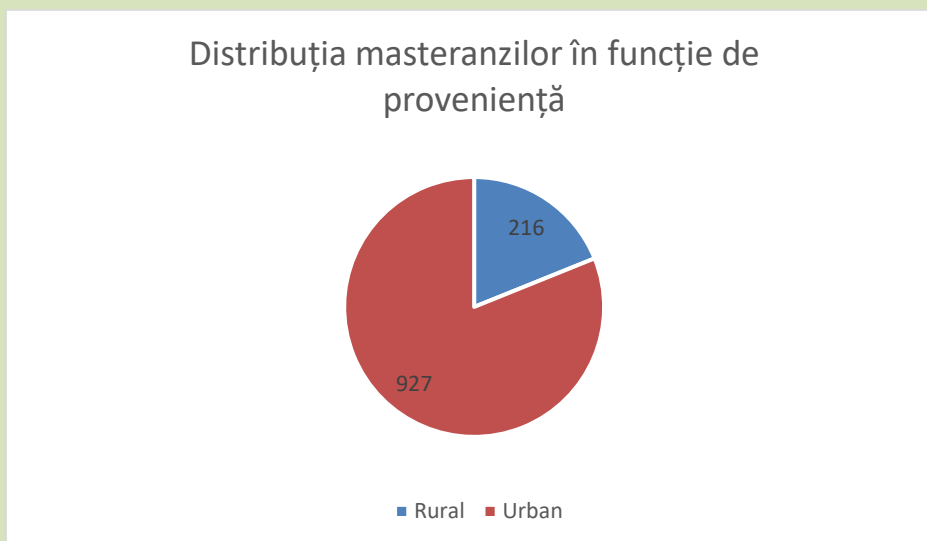

În ceea ce privește distribuția studenților din ciclul de master în funcție de gen, s-au înregistrat următoarele procente: femei de 53,11% și bărbați 46,89%.

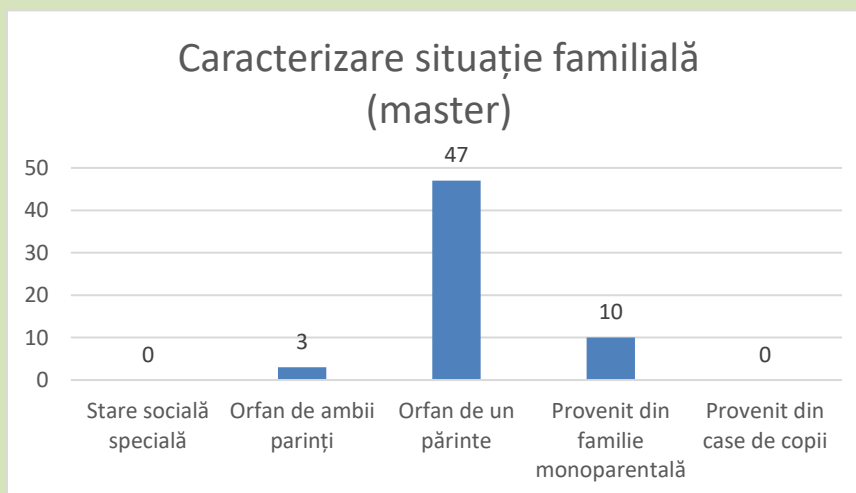

În cadrul grupului țintă înregistrat, peste 80% dintre masteranzi sunt din mediul urban,

în timp ce mai puțin de 20% provin din mediul rural.

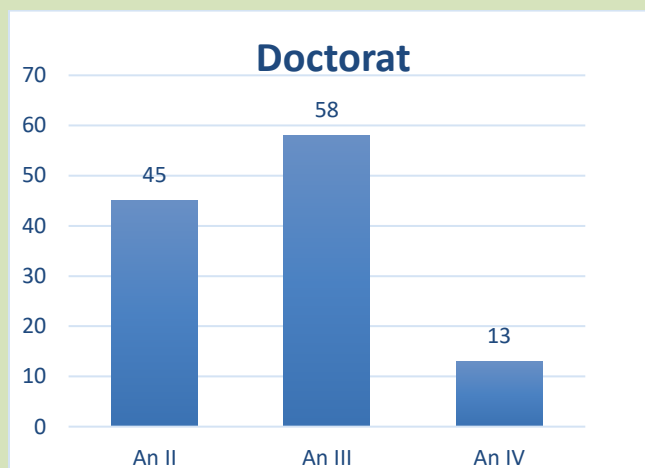

Luând în considerare situația familială a studenților din ciclul de master analizat, se observă înregistrarea a aproximativ 4% din categoria “orfan de un părinte” și mai puțin de 1% “provenit din familie monoparentală”.

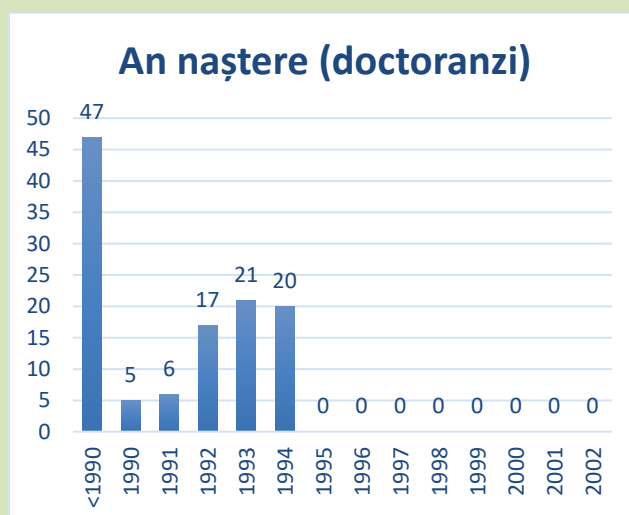

Doctorat

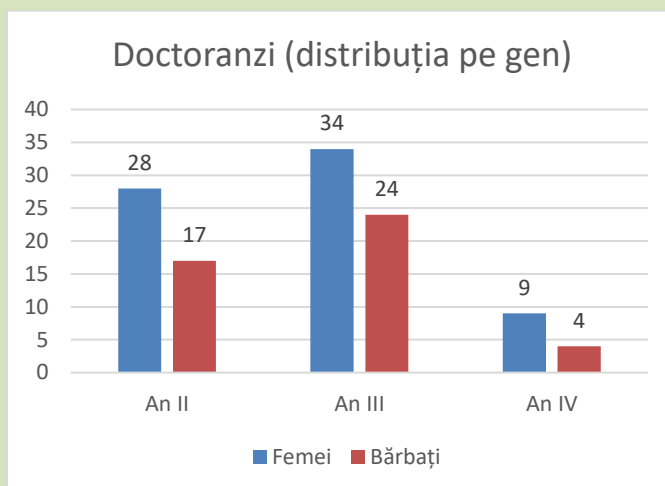
În analiza statistică realizată pe populația de studenți înregistrați la USAMV București s-au înregistrat un număr de 116 doctoranzi, dintre care 38,79% în anul II, 50% în anul III și 11,21% fiind distribuiți în anul IV.

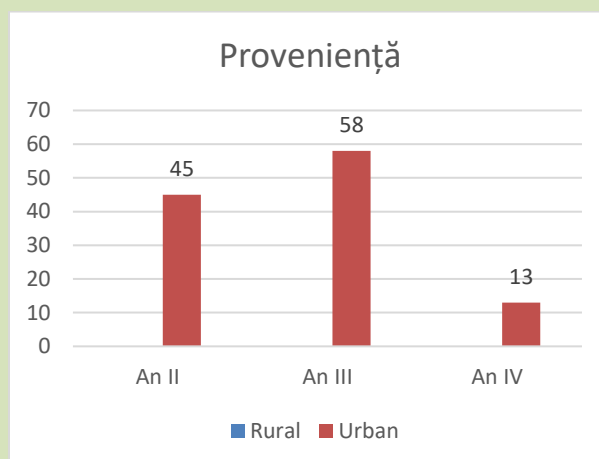
Luând în considerare grupele de vârstă, se pot lua în calcul 40,52% din grupul țintă din categoria de peste 30 de ani, urmați de 27 și 26 de ani în procente de aproximativ 18%.

În funcție de distribuția pe gen, studiile doctorale au înregistrat o pondere a femeilor de aproximativ 60% față de bărbați pe fiecare an analizat.

Toți doctoranzii provin din mediul urban.

v. Tehnici de sondare utilizate

Chestionarele au fost completate în variantă electronică (on-line) prin google forms, asigurându-se confidențialitatea datelor cu caracter personal.

Pornind de la oportunitatea oferită potențialilor antreprenori de programul „Student Innotech” finanțat prin POCU - Axa prioritară 6 – Educație și competențe, [Google Forms](#) a găzduit începând cu data de 14 septembrie 2020 chestionarul elaborat în vederea colectării de date și realizării prezentei analize. Participarea la sondaj prin completarea chestionarului a fost deschisă studenților, singura restricție implicând un filtru tehnic care să nu dea posibilitatea completării sondajului de mai multe ori de pe același adresă de e-mail astfel încât să se evite colectarea de date multiple de la o singură persoană.

Conținutul ușor de înțeles și de parcurs al chestionarului au generat impactul consistent

așteptat din punctul de vedere al numărului, calității și completitudinii răspunsurilor primite.

Astfel, sondajul a înregistrat un număr de 599 **respondenți** (un printscreen cu dovada numărului de respondenți se regăsește în Anexa II la prezenta analiză), cu o distribuție relativ uniformă pe toate cele 8 regiuni de dezvoltare și pe toate mediile sociale. Mai mult decât atât, având în vedere notorietatea națională a site-ului și faptul că utilizatorii acestuia provin din toate regiunile țării, prin extrapolare se poate concluziona că plaja de respondenți acoperă toate regiunile de dezvoltare ale României pe categoriile specifice vizate de sondaj.

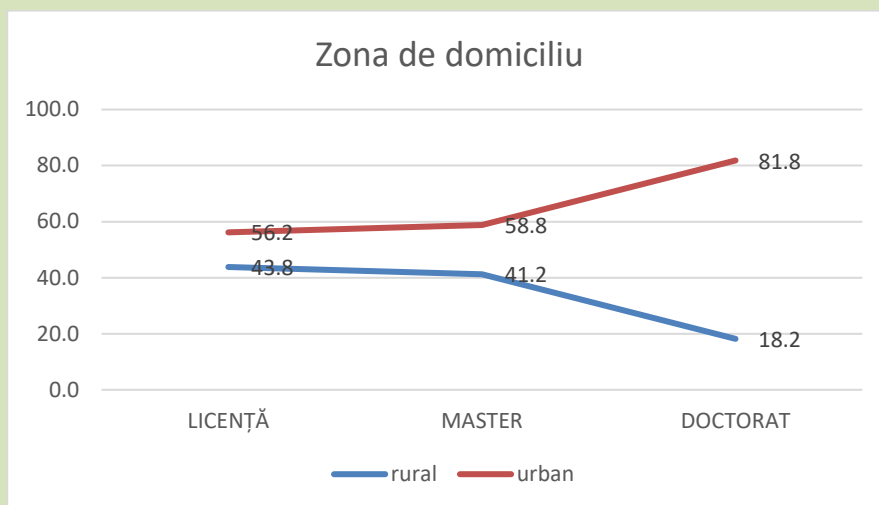
Eșantionul final al prezentei analize numără, așadar, **594 de participanți (5 răspunsuri au fost excluse din studiu)** cu vârste cuprinse între 18 și 65 de ani, asigurând reprezentativitatea pentru fiecare categorie de vârstă, încadrare pe piața muncii și regiune de dezvoltare de la nivelul României. Eșantionarea este non-probabilistică, de conveniență, completarea chestionarului realizându-se pe bază de voluntariat după cum am menționat anterior. Marja de eroare este de +/- 2,5 la un nivel de încredere de **95%**.

VI. Rezultate și discuții ale analizei la nivel național

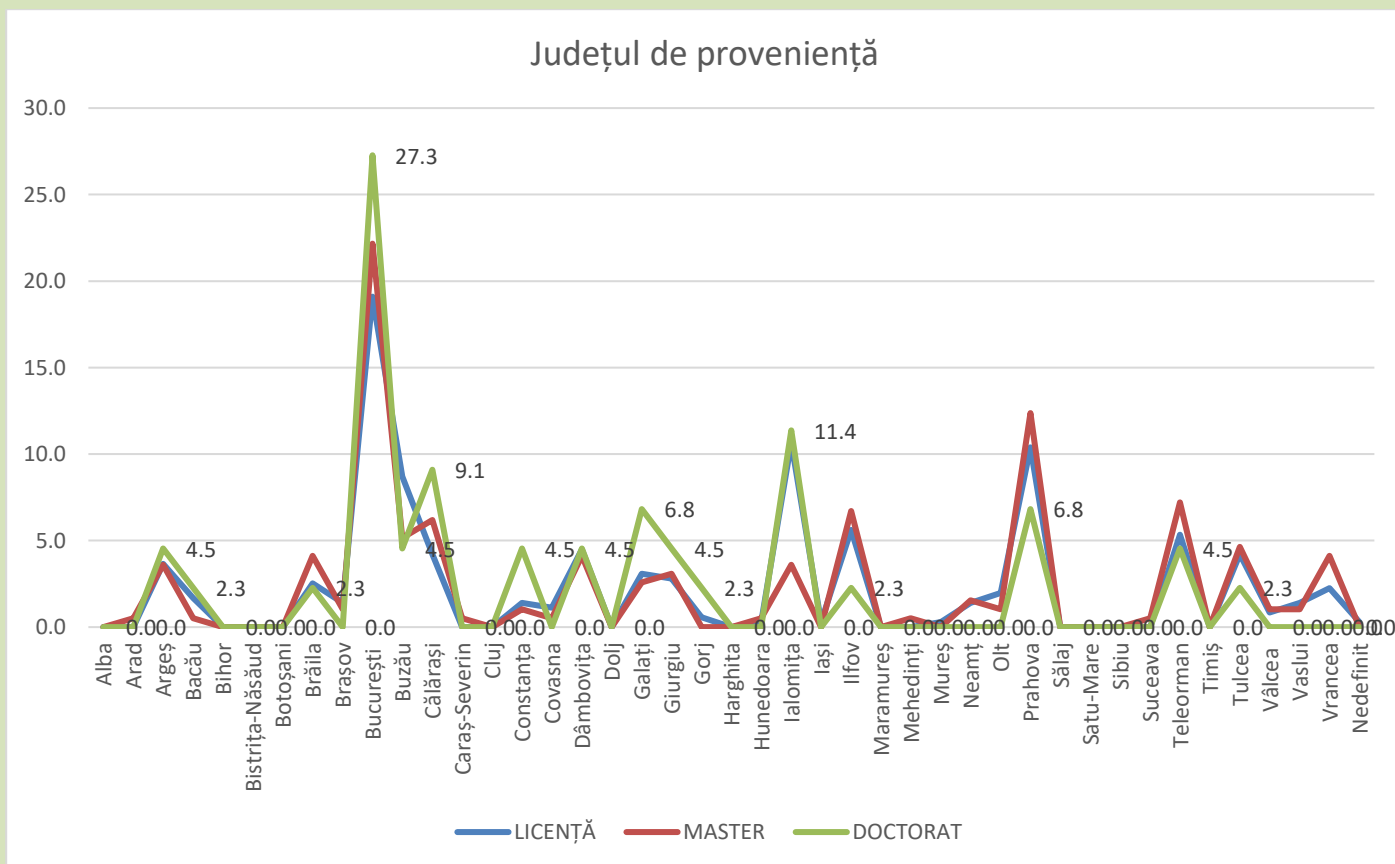
După cum am menționat anterior, la cercetarea realizată au participat în total **594 de respondenți la nivel național**. În funcție de domiciliul respondenților s-au înregistrat următoarele valori: 350 de studenți provin din mediul urban și 244 de studenți sunt de proveniență rurală.

Graficul prezentat arată împărțirea procentuală a provenienței studenților pe fiecare categorie de studiu, respectiv licență, master și doctorat.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare - IBA
București
Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

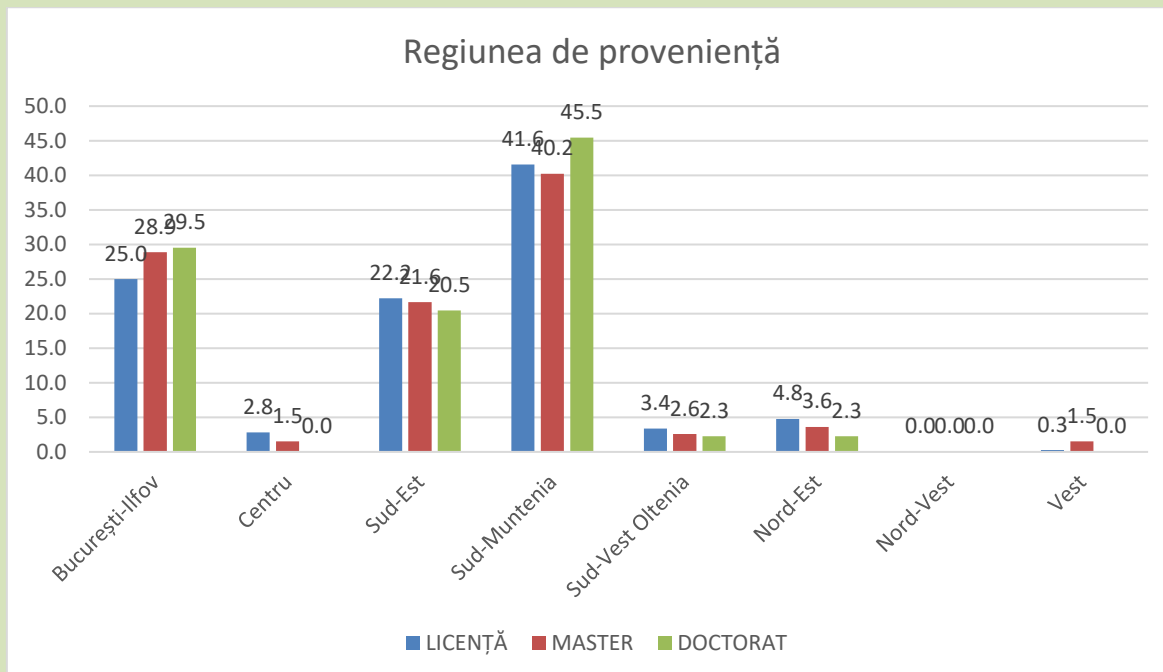

Luând în considerare județul de proveniență, se observă că din totalul de 594 de respondenți cei mai mulți sunt din București - 123 de studenți, Prahova - 64, Ialomița 50 și Buzău 43. Graficul arată procentual, ponderile pe fiecare ciclu de învățământ.

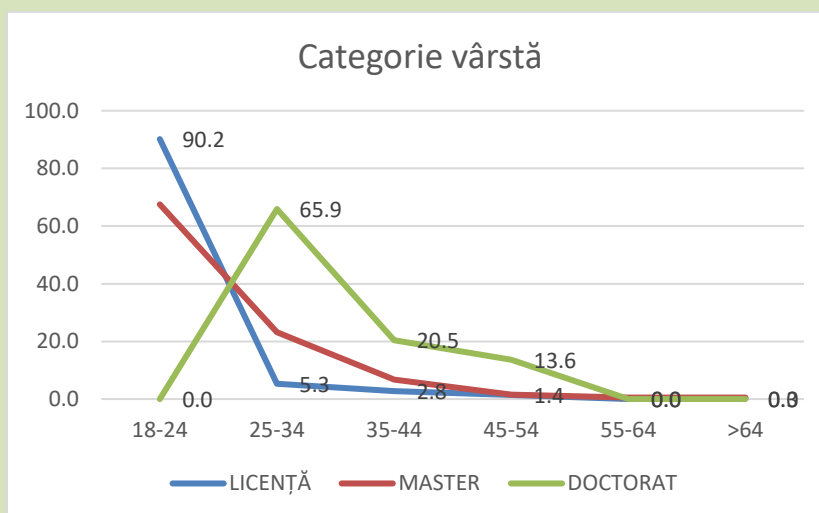

Studiul efectuat arată că, după regiunea de proveniență, primul loc este ocupat de

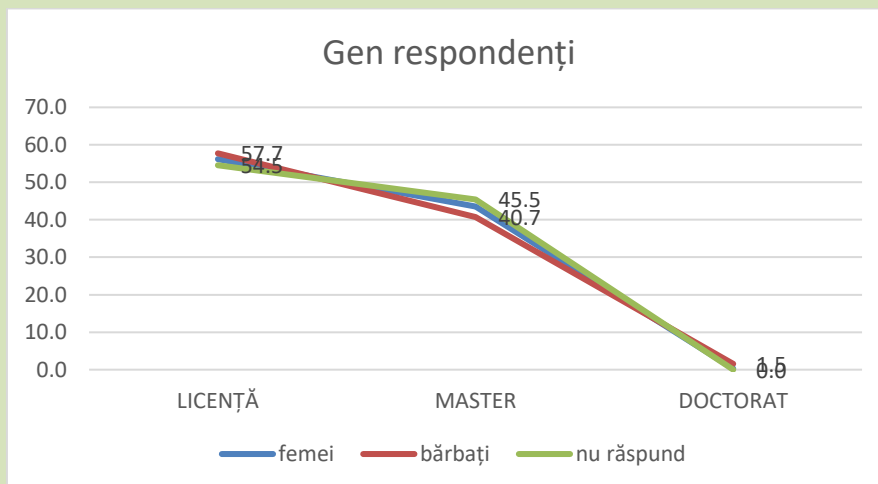
regiunea Sud-Muntenia, urmată de București-Ilfov și regiunea Sud-Est, graficul detaliind pe fiecare categorie de studiu analizată.

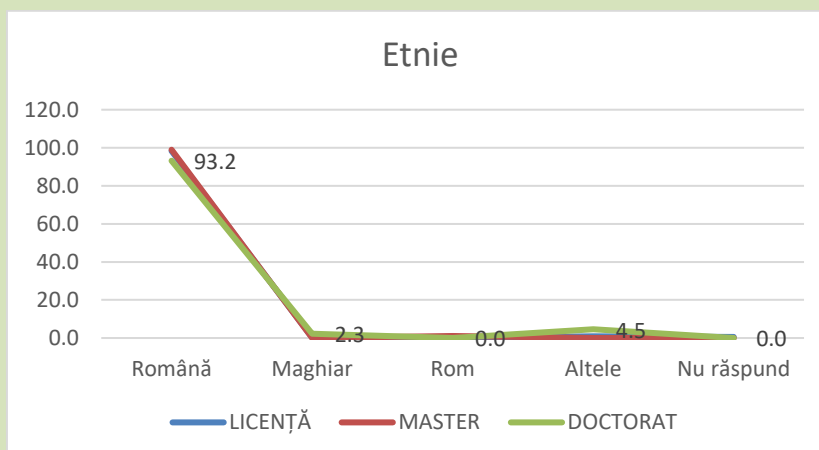
După principalele **categorii de vârstă**, 452 de respondenți se află în intervalul de vârstă 18-24 de ani, în timp ce 93 de respondenți se află în intervalul de vârstă 25-34 de ani, procentual reflectându-se în graficul următor, distribuit pe fiecare tip de ciclu de învățământ:

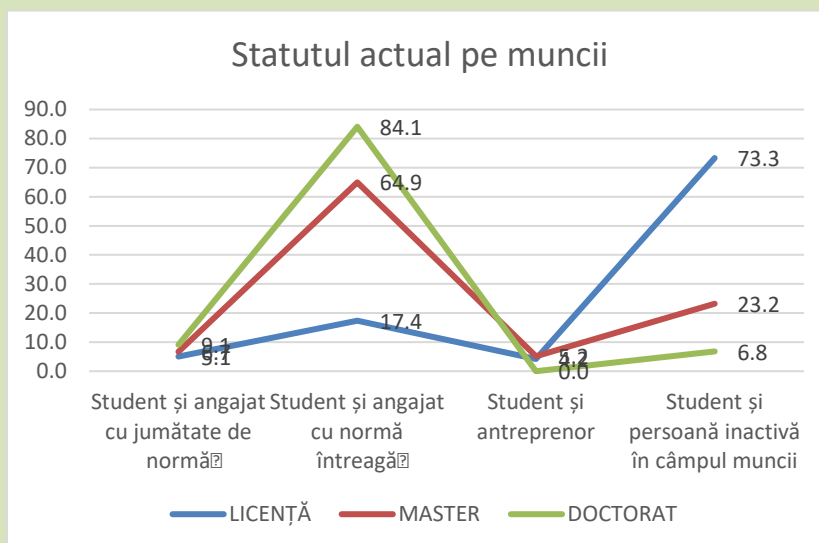
După gen, structura grupului este împărțită între 336 de femei, 254 de bărbați, pentru 4 studenți neavând date înregistrate, ponderile aferente fiecărei categorii fiind cuprinse în graficul următor:

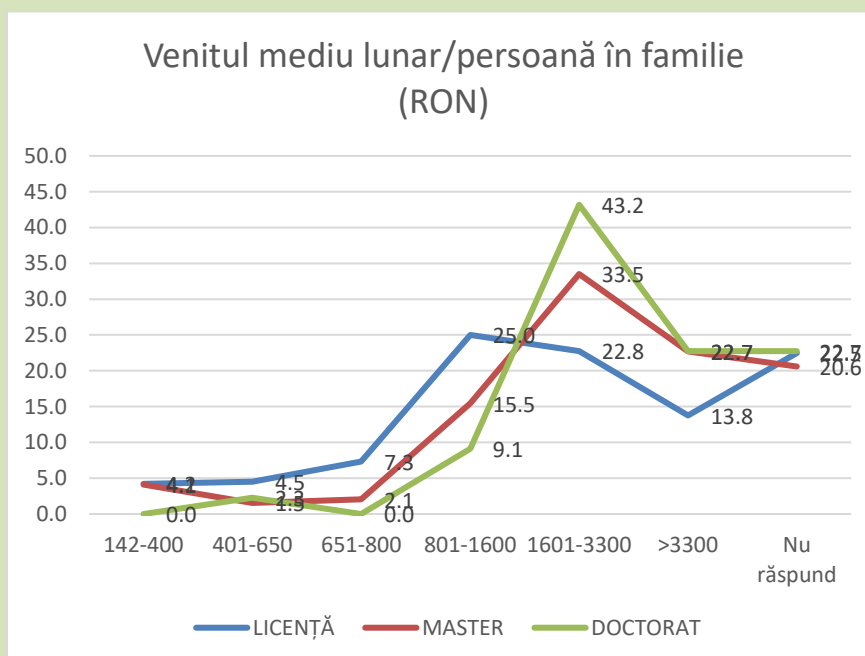
Analizând elementul etnie se observă că grupul este majoritar român, format din 583 de studenți, cu procentele aferente fiecărei categorii de studiu după cum se observă în grafic:

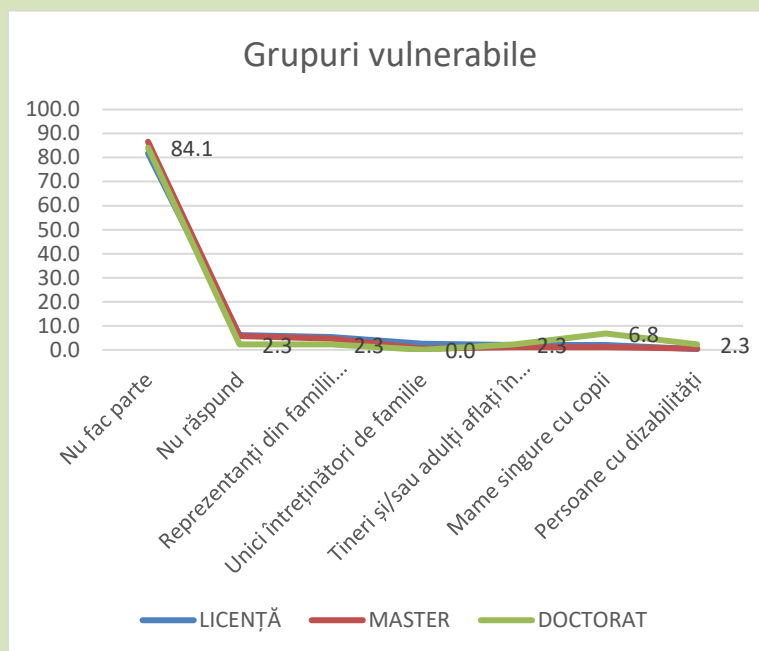
Din punctul de vedere al **statutului pe piața muncii**, structura respondenților se împarte preponderent între 309 studenți și persoane inactive în muncă și 225 studenți și angajați cu normă întreagă, relevanța procentelor fiind descrisă în următorul grafic:

După venitul lunar, grupul se distribuie între 165 de studenți care provin din familii în care sunt înregistrate venituri între 1601-3300 lei, 123 provin din familii în care sunt înregistrate venituri cuprinse în intervalul 801-1600 lei; în categoria celor care au venituri mai mari de 3300 lei pe lună au fost înregistrați 103 studenți.

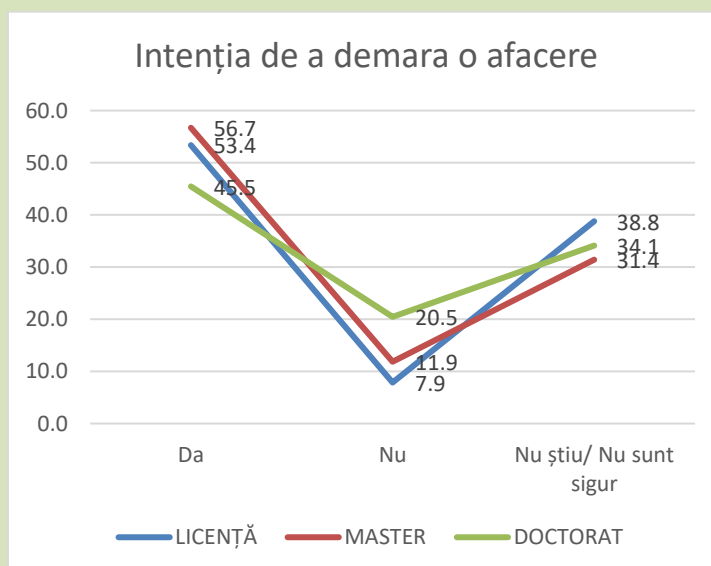

Din punct de vedere al nivelului de vulnerabilitate, 496 de participanți nu fac parte din categoria de grupuri vulnerabil, în timp ce 34 nu au răspuns, analiza pe fiecare segment este prezentată în figura următoare:

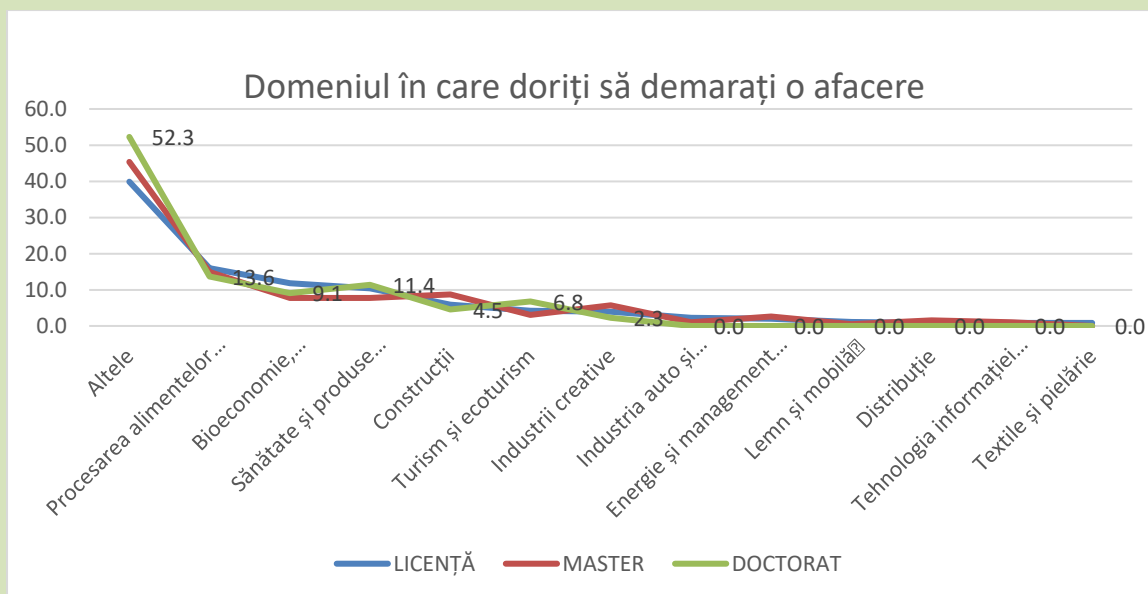
Intenția de demarare a unei afaceri

Cei mai mulți dintre participanții la analiza realizată doresc să înființeze o afacere. La întrebarea „Aveți în vedere demararea unei afaceri?”, 53,42% au răspuns afirmativ, 60 nu sunt de acord cu inițierea unei afaceri, în timp ce 214 persoane nu au știut sau nu sunt siguri dacă doresc să inițieze un astfel de demers.

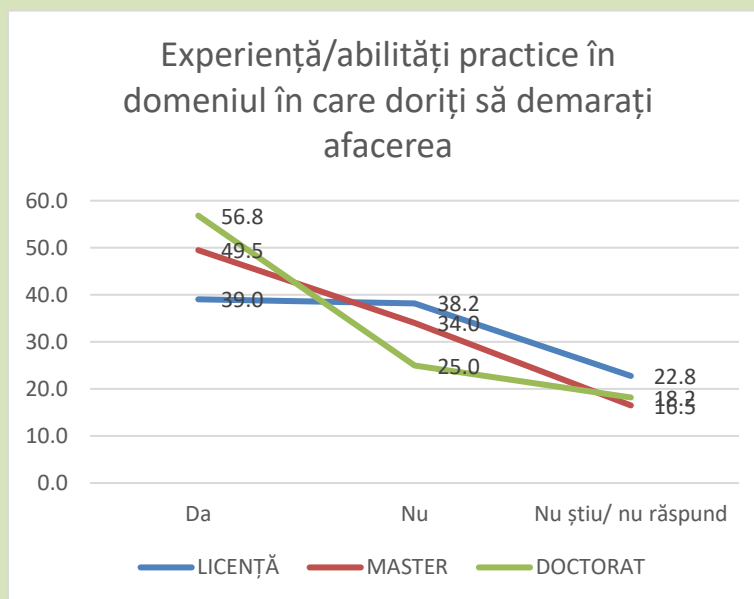
Domeniul de demarare al afacerii

În ceea ce privește preferințele antreprenoriale, se constată că la nivel național sectorul Procesarea alimentelor și a băuturilor a înregistrat 92 de răspunsuri, urmat de Bioeconomie cu 61 de studenți și 57 din Bioeconomie, Biofarmaceutică și Biotehnologii. Situația completă a preferințelor antreprenoriale rezultate în urma analizei derulate sunt prezentate în figura de mai jos:

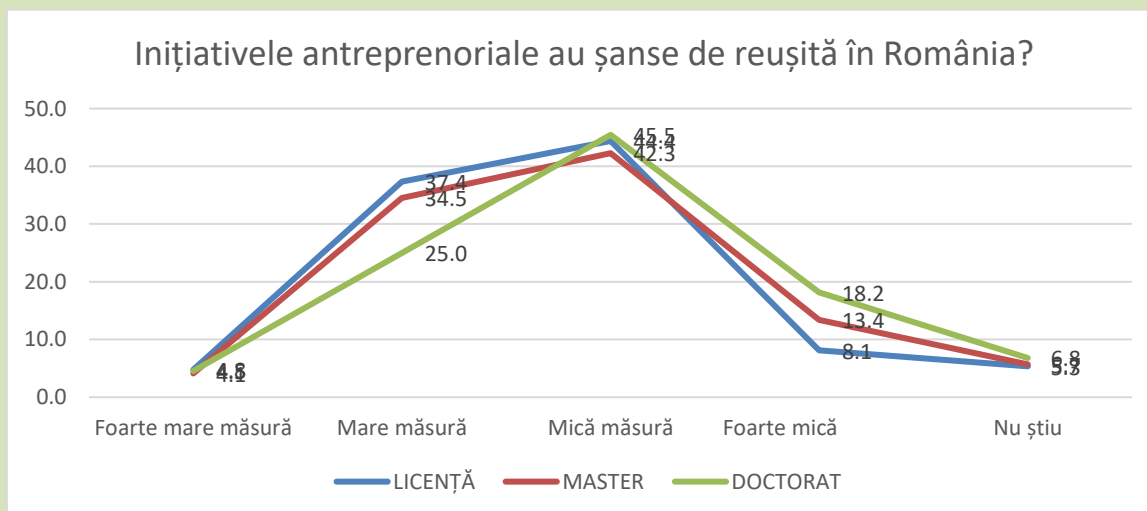
Pregătirea practică și teoretică în domeniul demarării afacerii

La întrebarea „Aveți experiență/abilități practice în domeniul afacerii?”, un procent de 39% (licență), respectiv 49% (masterat) și 56% (doctorat) dintre participanți au menționat că au experiență în domeniul afacerii pe care doresc să o demareze, observându-se că nivelul studiilor are influență asupra experienței practice.

Percepția cu privire la șansele de reușită a inițiativelor antreprenoriale în România

La întrebarea „În ce măsură considerați că, în România, inițiativa antreprenorială are șanse de reușită?”, cei mai mulți respondenți s-au declarat pesimiști, alegerea fiind „în mică măsură” în proporție de peste 40%. Nu există diferențe semnificative între respondenții de la niveluri diferite de școlarizare.

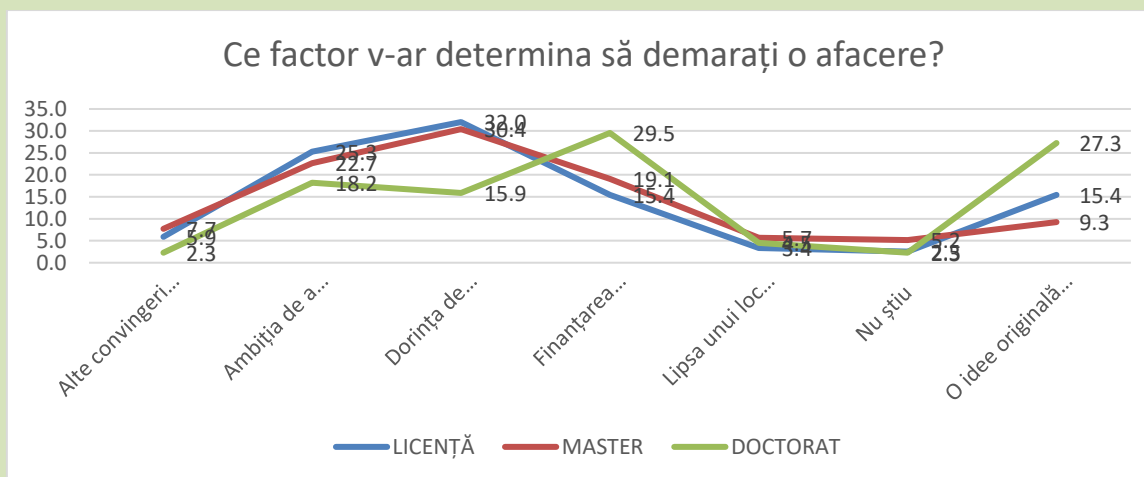

Percepția cu privire la factorii determinanți și elementele importante în conturarea și punerea în aplicare a unei idei de afaceri

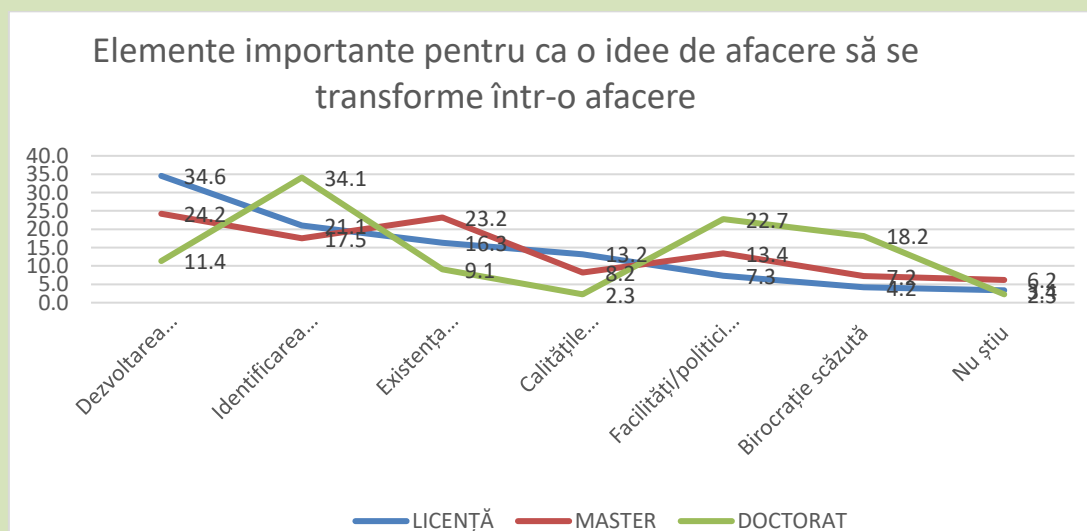
Referitor la factorii determinanți în demararea unei afaceri (întrebarea „Ce factor v-ar

determina să demarați o afacere?") situația se prezintă astfel:

- **29%** din totalul răspunsurilor de la doctorat au vizat **Finanțarea disponibilă / Capitalul disponibil;**
- **30%** din totalul răspunsurilor de la licență și master au vizat **Dorința de independență;**
- **22%** din totalul răspunsurilor au vizat **Ambiția de a reuși;**
- **27%** din totalul răspunsurilor de la doctorat au vizat **o idee originală;**

În urma evaluării elementelor importante pentru ca o idee de afacere să se transforme într-o afacere propriu-zisă, se poate constata că identificarea unui segment de piață favorabil este considerat cel mai important factor în vederea înființării unei afaceri de către doctoranzi. Pentru studenții aflați în ciclul de licență și masterat, cel mai important aspect este dezvoltarea abilităților și cunoștințelor în domeniul antreprenoriatului (34%) .

VI. Concluzii

Proiectul STARS își propune prin obiectivele stabilite să răspundă în mod concret și direct la problemele și nevoile tinerilor, respectiv absolvenților de învățământ superior. Suprapunerea celor două categorii: tineri și studenți/absolvenți s-a realizat în baza analizei vârstei populației de studenți înmatriculați la USAMV B pe cele trei niveluri de învățământ: licență, masterat și doctorat. Astfel, la nivel de licență, studenții înregistrați se încadrează în categoria de vârstă între 18 și 30 de ani, cu ponderile cele mai importante înregistrate la 22,80% pentru 21 de ani, 21,94% pentru 22 de ani, respectiv 17,54% pentru categoria de vârstă de 20 de ani. La nivel de master, la nivelul celor 1143 studenți, 47,59% dintre studenții înregistrați sunt din categoria de vârstă de 24 de ani, 15,40% au peste 30 de ani, urmați îndeaproape de grupele de vârstă 25, respectiv 23 de ani. La doctorat, luând în considerare grupele de vârstă, se pot lua în calcul 40,52% din grupul ținta din categoria 30-35 de ani, urmați de 27 și 26 de ani în procente de aproximativ 18%.

Luând în calcul aceasta încadrare a studenților/absolvenților în categoria tinerilor, justificarea proiectului se bazează pe radiografierea problemelor și a nevoilor acestui grup ținta, realizată prin consultarea studiilor, documentației existente relevante și prin realizarea unei cercetări de nevoi la nivel de USAMB B. Astfel, s-au utilizat surse externe și interne, cu date calitative și cantitative, cât mai recente, axate pe categoria tineri, studenți/absolvenți la nivel național/local, rezultatele fiind corelate și analizate complementar pentru o analiză corectă și completă.

Astfel, principalele probleme identificate la nivelul tinerilor/absolvenților sunt:

1. Gradul redus de ocupare pe piața muncii după absolvire

Conform studiului realizat de Institutul național de statistică pe tema „Accesul tinerilor pe piața muncii” din cadrul cercetării statistice „Ancheta forței de muncă în gospodării (AMIGO), în 2016, nivelul de ocupare al tinerilor cu vârsta între 15-34 de ani este foarte scăzut – 51,4% , înregistrându-se concomitent o rată a șomajului ridicată: 10%. Procentele cresc în timp, ajungând la o rată de ocupare de 73,6% după 24 de luni de când tinerii au ieșit din sistemul de educație.

Raportându-se la tinerii care au absolvit studii superioare, studiul indică o rată mai mare de ocupare, respectiv 89%, dar integrarea pe piața muncii se realizează în termene relativ lungi. Astfel în primele 12 luni de la finalizarea studiilor doar 47,30% din tinerii

absolvenți de studii superioare au fost ocupați, în perioada de timp de până la 24 de luni de la finalizarea studiilor superioare 79,6% din absolvenți au fost ocupați pe piața muncii, iar după 24 de luni de la finalizarea studiilor un procent de 90,4% din absolvenți erau ocupați.

Analiza datelor indica un element foarte important în termeni de nevoi ale tinerilor/studenților/absolvenților: nevoia de experiența profesională. Cercetările pun în evidența importanța experienței profesionale pentru integrarea pe piața muncii după absolvire, conducând analiza spre a doua problema identificată, în strânsă legătură cu gradul redus de ocupare.

2. Lipsa experienței profesionale din timpul studiilor

Același studiu național realizat de Institutul național de statistică, indică faptul că mai puțin de unul din zece, respectiv 8.9% din tinerii de 15-34 de ani care au absolvit o școală au declarat că au muncit în timpul studiilor; din totalul de 708,56 mii de tineri absolvenți de studii superioare doar 16,7 au dobândit experiența profesională în timpul studiilor. De asemenea, lipsa experienței se înregistrează și la nivelul participării la activități extrașcolare. Barometrul de opinie publică pe tineret, realizat în 2016 de către Ministerul tineretului și sportului, indică faptul că proporția tinerilor care participă la activitățile extrașcolare s-a menținut în ultimii doi ani, referindu-și la 2014-2016. Diferențele procentuale dintre cei implicați regulat și ocazional în activități extrașcolare sunt între 1% - 3% între cele mai recente Barometre.

- Participarea regulată și ocazională la activități de voluntariat –31% în 2016 și 30% în 2014;
- Participarea regulată și ocazională la competiții sportive - 29% în 2016 și 29% în 2014;
- Participarea regulată și ocazională la tabere –22% în 2016 și 23% în 2014;
- Participarea regulată și ocazională campanii de informare - 21% în 2016 și 19% în 2014;
- Participarea regulată și ocazională la dezbateri și conferințe–20% în 2016 și 22% în 2014.

Lipsa experienței profesionale din activități extrașcolare și piața muncii din timpul studiilor conduce automat și corelează cu rata redusă de ocupare după absolvire și cu timpul îndelungat de la absolvire până la ocupare pe piața muncii a absolvenților.

3. Grad redus de informare și formare continuă

În strânsă legătura cu neparticiparea tinerilor la activități extrașcolare, o problemă este gradul redus de participare la cursuri de formare în afara școlii. Procentul de 17% reprezintă numărul tinerilor care au participat măcar la un curs de calificare, specializare, perfecționare dintr-un eșantion de 1217 tineri (Barometru de opinie publică, tineret, 2016)

Pe lângă aceste probleme identificate, se adaugă percepția negativă a tinerilor raportat la inserția pe piața muncii prin angajare (se consideră că angajarea se realizează prin intervenții și nu pe baza de competente) și raportat la antreprenorial (se considera ca antreprenorialul nu poate avea succes în România la nivel de 40% din eșantion).